

ارزشیابی پویا

(نظریه و کاربرد)

تألیف

عباس روزبهانی

سامان عبادی

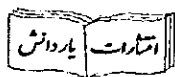
(عضو هیئت علمی دانشگاه رازی)

سرشناسه: روزبھانی، عباس، ۱۳۵۲-
 عنوان و نام پدیدآور: ارزشیابی پویا (نظریه و کاربرد)/نویسندگان عباس روزبھانی، سامان عبادی
 مشخصات نشر: تهران: یار دانش، ۱۳۹۳.
 مشخصات ظاهری: ۱۷۴ ص.
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۱۶۲-۳۱-۶
 وضعیت فهرست نویسی: فیبا
 یادداشت: کتابنامه: ص. ۱۵۸-۱۶۹.
 موضوع: روان سنجی
 موضوع: روان شناسی - آزمون ها
 موضوع: سنجش پویا در آموزش و پرورش
 شناسه افزوده: عباسی، سامان، ۱۳۵۴-
 رده بندی کنگره: BF۳۰۸۰۴۱۹۳
 رده بندی دیویی: ۱۵۱/۲۵
 شماره کتابشناسی ملی: ۵۱۲۱۹۰

عنوان: ارزشیابی پویا
 تألیف: عباس روزبھانی، سامان عبادی
 نوبت چاپ: اول ۱۳۹۳
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۱۶۲-۳۱-۶
 طراح جلد و صفحه آرا: زهرا صندوقچی
 ناشر: یار دانش
 شمارگان: ۱۰۰
 قیمت: ۱۵۰۰ تومان

نشانی: تهران، پاسداران، ساقدوش، بوستان نهم، پلاک ۳۷، زنگ یک غربی

تلفن: ۰۲۱-۲۲۵۶۷۳۵۸

انتشارات یار دانش

فهرست مطالب

پیشگفتار	۱
مقدمه	۵
فصل اول:	
مبانی نظری ارزشیابی پویا	۱۵
نظریه فرهنگی اجتماعی ویگوتسکی (Vygotsky)	۱۵
واسطه مندی در نظریه فرهنگی اجتماعی	۱۹
درونی سازی	۲۱
منطقه مجاور رشد	۲۲
رشد تجربی - تکوینی (میکرو ارگانیک)	۲۸
فصل دوم:	
سنجش ایستا در برابر ارزشیابی پویا	۳۱
محدودیت‌های سنجش ایستا	۳۳
ارزشیابی پویا	۳۶
ویژگی‌های ارزشیابی پویا	۳۹
فصل سوم:	
هویکردهای ارزشیابی پویا	۴۹
هویکرد فورشتاین	۵۰
غنی سازی ابزاری	۵۱

۵۵	 جمعیت هدف
۵۶	 پایه های نظری
۶۲	 یافته های تجربی
۶۶	 قدرت پیش بینی
۶۷	 میزان کارآمدی
۷۰	 برگشت نتایج
۷۱	 رویکرد اندیشه گیری ظرفیت یادگیری
۷۳	 جمعیت هدف
۷۴	 مدل
۷۶	 یافته های تجربی
۷۸	 ارزیابی رویکرد بودوف
۸۱	 ارزشیابی پویای براون و کامپیون
۸۴	 جمعیت هدف
۸۴	 یافته های تجربی
۸۷	 ارزیابی رویکرد براون و کامپیون
۹۱	 رویکردهای نوین در ارزشیابی پویا
۹۲	 رویکرد آزمون یادگیری
۹۴	 یافته های تجربی
۹۶	 رویکرد آزمونگری محدودیتها
۹۷	 یافته های تجربی
۱۰۱	 رویکرد آزمون پردازش شناختی سوانسون
۱۰۲	 توصیف آزمون
۱۰۳	 یافته های تجربی
	 فصل چهارم:
۱۰۵	 ارزشیابی پویا در یادگیری زبان دوم

۱۰۵	 روشها و اشکال
۱۰۶	 کاربرد ارزشیابی پویا در یادگیری زبان دوم
۱۱۵	 ارزشیابی پویا در کلاس درس و محیط تحت وب
	 فصل پنجم:
۱۱۹	 کاربردهای ارزشیابی پویا در حوزه های گوناگون
۱۱۹	 کاربرد ارزشیابی پویا روی کودکان
۱۳۳	 ارزشیابی پویا در تکمیل مطلب و خواندن
۱۳۵	 حل مسائل ریاضی (درک زبان ریاضیات)
۱۳۷	 کاربرد ارزشیابی پویا در نگارش
۱۳۷	 بیماران سکنه ای
۱۳۸	 بیماران دارای آسیب مغزی شدید
۱۳۹	 بیماران سایکونیک (دارای اختلال عملکرد)
	 فصل ششم:
۱۴۱	 ارزشیابی پویا در بونه نقد
۱۴۴	 اندازه گیری تغییرات
۱۴۵	 روانی و پایانی ابزار ارزشیابی پویا
	 فصل هفتم:
۱۵۳	 بسوی دیدگاهی جامع
۱۵۷	 منابع

www.ketab.ir

پیشگفتار

سنجش و اندازه گیری بخش مهم و جدا نشدنی فرایند آموزش و ارزیابی بالینی است. سالیان دراز است که منحنی نرمال بر این حوزه مهم از دانش سایه افکنده است. منحنی نرمال بدون توجه به تفاوت فردی و ویژگیهای شخصیتی تاثیر گذار در نحوه فهم و پاسخگویی به سوالات آزمون می دهد افراد را با میانگین جامعه مقایسه کند.

شرایط استاندارد آزمونها سبب می شود که این فرض را همیشه در نظر داشته باشیم که افراد شبیه به هم هستند. سر آزمون بر خلاف آن را ثابت کند. برای همین میانگین در این خصوص از اهمیت برخوردار است. شرط استاندارد همچنین موجب می شود آزمونگر از هرگونه دخالت خارج از استاندارد برحذر بماند.

من (نویسنده اول) در تجربیات زیادی که در باره اجرای آزمونهای مختلف شخصیتی روی هزاران نفر داشته ام همیشه با این معضل روبرو بودم که درک افراد از جملات بسته به پیشینه فرهنگی، سطح سواد، خزانه لغات و ویژگیهای شخصیتی متفاوت است.

با این حال چگونه می توان درک افراد را از جملات یکسان یکسان دانست تا نتایج بدست آمده بتواند واقعی تر باشد. در شرایط استاندارد راهی برای یکسان سازی درک افراد از جملات آزمونها وجود ندارد و ما نمی توانیم بفهمیم که آیا همه افراد درک یکسانی از آزمون داشته اند یا نه؟

این اشکال مخصوصا در آزمونهای توانائی نمود بیشتری دارد چون می خواهد قضاوت درستی از توانائی های شناختی و هوشی افراد بدست دهد. در مباحث هوش و توانائی های

شناختی همیشه این بحث مطرح بوده است که هوش تحت تاثیر محیط می تواند رشد متفاوتی داشته باشد. آنچه که امروزه از آن تحت عنوان پیشینه یا تفاوت های فرهنگی یاد می شود.

از آنجائی که آزمونها همیشه روی گروه کوچکی از انسانها استاندارد می نشوند امکان ترکیب اطلاعات همه فرهنگها با استانداردها از دست می رود و اغلب افرادی که در شرایط غنای فرهنگی متفاوت رشد می کنند نمی توانند در استاندارد سازی آزمونها شرکت داشته باشند.

چه زمانی وجود دارد تا تفاوت های فرهنگی را به عنوان متغیر تاثیر گذار در سنجش و ارزشیابی دخالت نمیمانیم؟ نظر می رسد راه حل در تغییر شرایط اجرای استاندارد و توجه به تفاوت های فردی از طریق تغییر و آموزش حین اجرای آزمون باشد. چیزی که از آن به عنوان ارزشیابی پویا نام برده شده است.

در این روش به آزمودنیها به وسیله طرح درک و فهم از سوالات آموزشی ارائه می شود. هرکس بهره بیشتری از این آموزشها داشته باشد نظر پتانسیل پیشرفت بیشتری دارد. شاید به این ترتیب بتوان تفاوت های فرهنگی را در اجراهای آزمونها کاهش داد.

به هر حال این شیوه جدید و نگاه نو به سنجش و اندازه گیری که حدود ۴۰ سال است که به جامعه علمی معرفی شده و ریشه در تفکرات جان پیگوتسکی (۱۸۹۴-۱۹۳۴) دارد، امروزه طرفدارانی پیدا کرده است. اگرچه در ایران چندان شناخته شده نیست اما در کشورهای اروپائی و آمریکا به عنوان یک رویکرد جدید در مقابل رویکرد سنتی که به آن سنجش ایستا لقب داده شده قد علم کرده است.

مانویسندگان این کتاب، که مقدمه ای است بر معرفی این رویکرد نو به دانشمندان تازه به سنجش و اندازه گیری، آن را با هدف آشنا سازی علاقمندان و دانشجویان با این حوزه از دانش و ترغیب آنها به رشد و گسترش آن در جامعه خودمان به رشته تحریر در آورده ایم.

این کتاب در هفت فصل نگاشته شده است و سعی بر این بوده که هم به رویکردهای مختلف در حوزه ارزشیابی پویا و هم به کاربردهای آن به منظور ارائه ایده های تحقیقاتی به

علاقه‌مندان این حوزه اشاره شود. عمده‌قسمتهای کتاب جمع‌آوری و تالیف شده است و فصول سوم که شامل رویکردهای ارزشیابی پویا و پنجم که شامل کاربردهای ارزشیابی پویا در حوزه‌های گوناگون است عمدتاً ترجمه‌ای است از کتاب ارزشیابی پویا: مدل‌های غالب و کاربردها نوشته لیدز و البوت (۲۰۰۰). در نامگذاری این اثر ما با تردیدهایی در خصوص ترجمه صحیح کلمه (assessment) مواجه بودیم.

این کلمه در زبان انگلیسی با (Testing) و (Masurment) گاهی مترادف است. اما در مفهوم کاملاً با یکدیگر فرق دارند. ما برای برجسته کردن این تفاوت از ترجمه ارزشیابی برای کلمه (assessment) استفاده کردیم و امیدواریم ترجمه درستی برای این کلمه باشد. در آخر امیدواریم کتابی که اولین نوشته در خصوص این موضوع به زبان پارسی است با تمام نواقصش قدمی کوچک در رشد و توسعه دیدگاههای ویگوتسکی به طور عام و رویکرد ارزشیابی پویا به طور خاص در میان محققان علمی ایران باشد. در آخر از تمام خوانندگان و علاقه‌مندان به موضوع کتاب خواهشمندیم، اشکالات کتاب و پیشنهادهای خود را با ما از طریق رایانامه (aroozbehani@yahoo.com, samaneh.abadi@gmail.com) در میان بگذارند تا در چاپهای بعدی کتاب مورد توجه قرار گیرد.

با سپاس فراوان

باس روزبهانی

سامان عبادی

بهار ۱۳۹۳